

בבית הדין הצבאי המחוזי

במחוז שיפוט צפון

בפני:

אל"ם אורלי ירון - הנשיאה

רס"ן דותן ראובן - שופט

רס"ן בהאא מנסור - שופט

בעניין: התובע הצבאי

(ע"י ב"כ, סרן אבי סקוריק)

נגד

ח/XXX סמל ה' ע'

(ע"י ב"כ, סרן מוע'ירה סרחאן; עו"ד אילן

עבאס)

הכרעת - דין

כתב האישום מייחס לנאשמים, סמל ע' ה' וסמ"ר נ' ס', עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית, לפי סעיפים 380(א)+29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 על כך שבלילה שבין יום 27 במאי 2014 ליום 28 במאי 2014 בנהריה תקפו בצוותא חדא את טור' ס' מ' פ' (להלן: המתלונן) וגרמו לו בכך חבלה של ממש.

על פי הנטען בכתב האישום שירתו שני הנאשמים באותה עת בתפקיד בלשים ויחד עם מפקד המשימה, רב"ט ס', נטלו חלק במעצרו של המתלונן. הם ניגשו אליו וביקשו ממנו להזדהות, ולאחר שזיהו אותו תפס אחד מהם בידו. המתלונן השתחרר מן האחיזה וצעד מספר צעדים לאחור. בשלב זה היכו הנאשמים את המתלונן במכות, אגרופים ובעיטות שפגעו בראשו, עורפו וצלעותיו ואף נשכו אותו בידו. לאחר מכן הם הפילו את המתלונן ארצה. בעודו על הרצפה, התיישב על המתלונן רב"ט ס' והכה אותו בראשו במכת אגרופ וכן הטיח חמש-שש מכות אגרופ לבטנו וחזהו. סמוך לאחר מכן, נאזק המתלונן באזיקים כשידיו מאחורי גבו. רב"ט ס' הוביל אותו אל רכב המשטרה הצבאית שחנה בקרבת מקום והטיח עוד מספר

אגרופים בצלעותיו. כתוצאה מהמעשים נגרמו למתלונן שטף דם תת עורי, דימום ונפיחות באזור העין.

הנאשמים כפרו באשמה וראיות הצדדים נשמעו במלואן.

לאחר שנפרסה בפנינו מסכת הראיות, ראינו לנכון לזכות את שני הנאשמים מן המיוחס להם מחמת הספק.

אין מחלוקת כי בלילה שבין יום 27 ל-28 מאי 2014 הגיעה ניידת משטרה צבאית לנהרייה למשימת לכידת עריקים ובה שלושה בלשים: אחראי הצוות, רב"ט ס', בעניינו הוגש כתב אישום נפרד, שני הנאשמים ורב"ט ק' א'.

שלושת הבלשים, שהיו לבושים אזרחית, ירדו מן הרכב, והשוטרת הצבאית, שלבשה מדים, נותרה בו בהוראת מפקד המשימה. המשך האירוע שנוי במחלוקת, ונסקור עתה את הראיות שנשמעו ביחס אליו.

עדי התביעה:

המתלונן, פ' ס', נמנע מלהתייצב לשני דיוני בית הדין, אליהם זומן. לאחר שזומן על ידי משטרה צבאית, התייצב ונשמעה עדותו.

בעדותו מסר פ' ס', כי נמנע מהתייצבות הואיל והמשיך בחייו, כדבריו, מאז שוחרר צה"ל בגין אי התאמה, ולא רצה להמשיך להתעסק בעניין.

לדבריו, בעת האירוע היה עריק משרות. בליל האירוע, לפנות בוקר, ישב עם חבר מתחת לביתו. הואיל ושניהם היו עריקים שוחרו על האפשרות להסגיר את עצמם.

בשלב זה הגיע למקום רכב אזרחי, ממנו בקעה מוזיקה בקול רם. מן הרכב יצאו שלושה בחורים. בחורה שהיתה ברכב נותרה בו. הוא זוכר כי יצאה מן הרכב בשלב כלשהו של האירוע ועמדה לצידו ולאחר מכן שבה אליו.

הבחורים הציגו להם שאלות ובתגובה שאל המתלונן לזהותם, והם מסרו כי הם "משטרה" וציין את שמו לבקשתם. הבאים ביקשו ממנו תעודה מזהה, והמתלונן מסר להם כי אין ברשותו כזאת והציג את ארנקו, שבו הייתה דסקית. בשלב זה הם תפסו בידו בפתאומיות וצעקו משטרה צבאית.

העד מסר כי באופן אינסטינקטיבי עשה מספר צעדים לאחור. או אז התנפלו עליו שלושת הבחורים והטיחו בו מכות, אגרופים, בעיטות ובירכיות, בסדר שאינו זוכר. הוא לא זכר גם היכן הוטחה המכה הראשונה. בין היתר ספג אגרוף מרב"ט ס'. במהלך האירוע הפילו אותו הבלשים על הרצפה כשהוא בגבו אליה. בשלב זה נמשכה האלימות, אם כי במידה פחותה. לשאלה איזו אלימות ננקטה כלפיו באירוע השיב: "היה כשהוא הפיל אותי על הרצפה הייתה בעיטה שתיים, היה כמה אגרופים ואחד מהם שפגע לי בפנים אני זוכר במיוחד, היתה נשיכה, לא בסדר הזה" (עמ' 18 ש. 8-8).

9). ועוד ציין: "הם נתנו לי מלא מכות כשאני עומד ורק אחר כך הפילו אותי על הרצפה" והסביר כי בעת ששכב ספג רק בעיטה או שתיים (עמ' 27 ש. 12-15) בצלעות על מנת להפוך אותו לשם אזיקה.

לדבריו, מן הרגע שבו קפצו עליו השלושה כיסה את עיניו בידיו על מנת להגן עליהן. כשפקח אותם הבחין ברב"ט ס', שנשך אותו ונתן לו בוקס. האחרים "הביאו מהצד, ניטרלו אותי, בעטו בי כמה מכות" (שם, ש. 14).

הוא הוסיף כי במהלך האירוע צעק כמה פעמים "לא מתנגד", אולם האלימות לא פסקה משך דקות אחדות. בסופו של דבר סובבו אותו שניים או שלושה מן השוטרים כך ששכב על בטנו והשלושה הובילו אותו לרכב.

בעת שהובילו אותו אל הרכב המשטרתי, נתנו לו המלווים שני בוקסים לצלעות ואזקו אותו מאחור בחוזקה. הוא אינו זוכר מי מבין השלושה היכה אותו כך. בהמשך (עמ' 20 ש. 26), הסביר כי בשלב זה אחד מהם נתן לו דחיפה או בוקסים של "זוז הצידה". במקום אחר תיאר דחיפות ומכות מאחור, ואולי בעיטות בתנועת האצה לעבר הרכב. למרות שבשלב זה היו עיניו פקוחות, לא זכר המתלונן מי הכה אותו אז. הוא אישר כי לא הזכיר את המכות הללו בתלונתו.

בהיותו ברכב אמר לו רב"ט ס': יא כוסית, חשבת שתברח" (עמ' 24 ש. 33-34). הבלשים התכוונו להוביל אותו לתחנת המשטרה בנהרייה, הואיל ולא הייתה לו תעודה מזהה, אולם בסופו של דבר לא עשו כן לאחר שמסר להם כי התעודה המזהה שלו בארנקו.

לאחר שנעצר, הובל המתלונן לגילמה כשהוא חבול. כדבריו: "הייתי כולי דם בפנים ומלא סימנים" (עמ' 19 ש. 8-9). הוא נשאל ביחס להליך המעצר כיוון שדימם ותיאר את האלימות שספג. לדבריו, לא הגיש תלונה, לא חשב שהעניין יגיע לדיון בפני בית דין ולא רצה להפריע לאיש.

בעקבות האירוע סבל מ"פנס" בעינו במשך כשלושה שבועות, מסימן נשיכה באמה מסימנים בעורף ומסימני אזיקה.

המתלונן זיהה את הנאשמים באולם כמי שהשתתפו באירוע והכו אותו. תחילה עמד על דעתו כי כל השלושה היכו אותו, הגם שהוא זוכר רק את פניו של רב"ט ס' ואינו יכול לייחס מכה ספציפית לנאשם מסויים (עמ' 19 ש. 35, עמ' 20 ש. 5). הוא הבהיר כי ראה את כל השלושה עומדים מולו והרגיש מכות שניתנות לו על ידי יותר מאדם אחד (עמ' 23 ש. 15-16). בהמשך מסר כי לפני שהחלו המכות ראה שלושה סביבו וכשהסתיימו ראה את אותם שלושה עדיין לידו. ישנה אפשרות, כך לדבריו, כי בין לבין "מישהו קפץ לאיזה שהוא מקום ושניים הרביצו לי. לא נראה לי אבל זה יכול להיות נכון מבחינת הגיון" (עמ' 27 ש. 19-20). לבסוף אישר כי אינו יכול

להבחין בין מכות משני אנשים או משלושה (עמ' 31 ש. 13-14), וכי ספג מכות משני אנשים ולא מאחד (עמ' 33 ש. 20).

וכך התייחס לחלקו של רב"ט ס' באירוע ביחס לחלקם של הנאשמים :
 "ס: אני מבין שהבעיה העיקרית שלך הייתה עם השלישי.

ע: האמת כל התהליך אבל... מי שעבר את הגבול זה רק הוא. עבר את הגבול בלנשוך חייל".

מטעם ההגנה הוגשה **עדותו של המתלונן במ"צ מיום 28/8/14**, בה, בהמשך לשאלה לגבי המעצר מסר: "נשכו אותי, הביאו לי מכות".

בנוסף הוגשה **עדותו במצ"ח מיום 15/6/14 (ס/1)** לשם הצבעה על סתירות.

בעדות זו מסר כי שלושת הבלשים והבחורה, כולם על אזרחי, יצאו מהרכב.

על פי העדות, השוטרים הזדהו באמצעות תעודה לבקשת חברו של המתלונן, בטרם ביקשו ממנו תעודה מזהה. בהמשך, הוא ספג בעודו עומד מכות לראש, לעורף, לצלעות אגרופים, בעיטות ונשיכה ביד.

בעדות מתוארת סיטואציה, שלא נזכרה כך בפני ביה"ד, במהלכה ביקשו ממנו הבלשים להסתובב בהיותו על הרצפה ובעודם מכים אותו. הוא ביקש מהם לאפשר לו לעשות כן, אולם הם לא הסכימו והמשיכו להכות אותו וסובבו אותו על הבטן בלא שהתנגד.

לאחר שאזקו אותו הבלשים ובדרכו לרכב, הם נתנו לו עוד כמה בוקסים לצלעות.

במהלך הנסיעה הם התגרו בו ואמרו "חשבת שתוכל לברוח" ושהתנהג "כמו כוסית". כיוון שעינו דיממה הם נתנו לו נייר, אך לא טיפלו בו.

הא תיאר את חזות הבלשים, וציין שלאחד מהם קוראים פ'. לדבריו, אינו יכול לציין מה בדיוק כל אחד מהם עשה "פשוט כולם הרביצו לי יחד".

הוגש **תדפיס מפגש עם רופא** על שם המתלונן מיום 28/5/14 בשעה 13:24, לפיו הליך על מכות שקיבל מבלשים באזור צוואר, ארובת עין ימין ונשיכה באמה ימין ועל כאבים באזורים אלה. בבדיקה אותר שטף דם תת עורי מתחת לעין ימין ושפשוף קל ללא נפיחות של רקמות רכות עם גירוי קל של לחמית העין. כן נראו סימני נשיכה באזור שליש עליון של אמה ימין מתחת למרפק ושריטה קלה באזור הצוואר מימין עם הגבלה מינימלית בתנועת הצוואר לא כאבים. בנוסף נראו סימני אזיקה באזור שורש כף יד ימין. החייל לא היה מעוניין בנוגדי כאבים והומלץ לו על קירור אזור העין.

למחרת התלונן החייל על כאבי ראש בעקבות המכות, ונראתה המטומה סביב עין ימין. ביום 3/6/14 הוא ביקש בדיקת ראייה כיוון שרואה מטושטש מאז נחבל. ביום 10/6/14 בבדיקת עיניים לא נמצא ממצא חריג.

בר שטיין, חוקר מצ"ח יחק"פ בעת הרלבנטית, שגבה את עדויות הנאשמים והמתלונן, מסר כי החקירה החלה בעקבות טענות שהעלה המתלונן בפני בית הדין, במהלך דיון שהתקיים בעניינו, על אלימות שנקטה כלפיו במהלך מעצרו. לאחר שנגבתה עדות מן המתלונן, הוחלט על פתיחה בחקירה.

העד מסר כי המתלונן לא יכול היה לציין מי מן הנאשמים נקט באיזו אלימות כלפיו, חרף שאלות החוקרים. הוא אישר כי לא הציג לו תמונות של הנאשמים, למרות שלא הייתה מניעה לעשות כן במסגרת עדות נוספת.

לדבריו, בראשית חקירתו הכחיש נאשם 2 נקיטה באלימות כלשהי. בהמשך אישר כי רב"ט ס' השתמש באלימות לא חמורה, ורק לבסוף מסר כי מדובר היה באירוע חמור. בחקירתו ניכר היה כי הנאשם אינו בטוח בדבריו והוא גימגם. העד אישר כי אמרתו של נאשם 2 הופסקה לצורך תשאול בע"פ כשעלה חשד כי הוא מסתיר פרטים, וכי במהלך התשאול איימו עליו החוקרים בפתיחת חקירה נגדו בגין שיבוש הליכי משפט.

לשאלות ההגנה מסר העד כי לא ראה צורך לחזור למתלונן לאור המסמכים הרפואיים שקיבל בעניינו. בנוסף, לא ראה לנכון לגבות ממנה עדות נוספת לאור הכחשת החשודים.

העד אישר כי הנאשמים הסכימו לעריכת עימות עם המתלונן, אולם לדבריו גורמי החקירה לא ראו בכך צורך, לאור קיומן של שלוש עדויות מפלילות: מאת המתלונן, חייל עריק שהיה עד לאירוע, ונאשם 1. הוא אישר כי יתכן שעימות היה מסייע לזיהוי תפקידו של כל אחד מהמעורבים באירוע.

הוא מסר כי לא גבה עדות מגורמי הבסיס, להם דיווחו הבלשים על אודות האירוע, הואיל ולא ניהל את החקירה, ומכל מקום אין הוא סבור כי מדובר בפעולה חיונית. התביעה הורתה על השלמת החקירה לגביית עדותו של הקצין לו דיווח רב"ט ס' על האירוע לראשונה, אולם הקצין כבר השתחרר משירות ולא התייצב.

לדברי העד, מכל העדויות בתיק עלה כי רק אדם אחד השתמש באלימות והוא רב"ט ס'.

עד נוסף לאירוע, נחקר כשנה לאחריו הואיל ורק אז נעצר בגין היעדרותו משירות. מלכתחילה ביקשה התביעה לזמן לעדות אף את **טור' פ' א'**, שצויין בכתב האישום כעד מטעם התביעה. העד נמנע מלהתייצב בטענה כי הוא עובד באילת, והתביעה ויתרה על השמעתו. בהמשך, ביקשה ההגנה כי יתייצב, אולם ויתרה אף היא על השמעת העד לאחר שלא עשה כן.

פרשת הגנה:

מטעם ההגנה העידו הנאשמים, והוגשה עדותה של רב"ט ק' א'. סמל ה' ע' נחקר במצ"ח ביום 22/7/14. בראשית החקירה, כך על פי זכ"ד מהלך חקירה (ת/3) מסר כי לא נעשה באירוע שימוש באלים. בהמשך, ולאחר שהוצגה לו אמרת המתלונן גימגם והתקשה לענות לשאלות. הוא אישר כי ס' השתמש בכמה אגרופים קטנים לאזור בטנו וחזהו של החשוד, ובהמשך ציין כי האגרופים לא היו קטנים. אשר לפציעת המתלונן בעינו, מסך תחילה כי היא נבעה מנפילתו על המדרכה. לאחר שהוזהר כי הוא עלול להחקר בחשד לשיבוש הליכי חקירה אם יסתבר כי שיקר, נלחץ ואישר כי ס' הכה את המתלונן בעינו באמצעות אגרוף ופצע אותו.

בעדותו במצ"ח (ת/2) מסר כי בשעת לילה, עם הגיעם לכתובתו של המתלונן, שהיה עריק, זיהו אותו על פי תמונה יושב עם חבר מתחת לבניין. הנאשם, שני הנאשמים וס', שהיו לבושים אזרחית, ירדו מן הרכב, וא', שלבשה מדים, נשארה בו על מנת שלא לחשוף את זהותם.

הבלשים פנו אל המתלונן מבלי להזדהות ושאלו אותו אם הוא מכיר את העריק. המתלונן השיב בשלילה והזדהה בשם אחר. כאשר שאל לזהותם, הם הזדהו כמשטרה צבאית.

הבלשים ערכו חיפוש בכיסיו של המתלונן ובארנקו, ולאחר שנאשם 2 מצא את הדסקית שלו בארנק, הודע לו ס' כי הוא עצור בגין עריקות. אז ניסה המתלונן לברוח מן המקום. נאשם 1 אחז בחולצתו מאחור, ונאשם 2 תפס בידיו. המתלונן החל מתנגד וניסה להזיז את ידיו. בתגובה חיבק אותו נאשם 1 מאחור באזור החזה ואילו נ', שעמד למולו, חיבק אותו באזור הגב התחתון. השניים הורידו את המתלונן אל הרצפה כשהם נופלים איתו. נאשם 1 מתחתיו ונאשם 2 מעליו. כתוצאה מן הנפילה נחבט ראשו של המתלונן ברצפה והוא נחבל מתחת לעינו. נאשם 1 נשרט ליד המרפק.

מיד לאחר מכן התערב ס' באירוע: הוא אחז את רגליו של המתלונן בידו ואף הניח עליהן רגל, כדי למנוע תזוזה, ובנוסף אחז באחת מידייו של המתלונן. נאשם 1 אחז בידו השנייה מאחורי גבו והניח את ידו על חזהו.

לאחר מכן הובילו אותו לרכב. המתלונן לא דיבר במהלך הנסיעה. עם הגיעם לבסיס, שאל אחד הקצינים לפרש החבלה בפנים, וס' מסר לו כי המתלונן נחבל בעת שניסה להתנגד למעצר ונפל על הרצפה. הנאשם הביע דעתו כי הבלשים נהגו כשורה באירוע, שארך 5-10 דקות.

בשלב זה הוצגה בפני נאשם 1 אמרתו של המתלונן. הוא מסר כי בעת שהעריק היה על הרצפה והנאשם מתחתיו ס' חבט בפניו באמצעות אגרופו והטיח חמישה

אגרופים באזור בטנו וחזהו. המתלונן השמיע קריאות כאב בעקבות כך. לדבריו, לא סיפר על התנהגותו של ס' באירוע בראשית חקירתו לאור ההיכרות ביניהם. הוא אינו משוכנע כי נאשם 2, שפנה אז לרכב השיטור על מנת להביא את האזיקים, היה עד לכך. לדבריו, הוא לא ראה נשיכה או מכות שהוכה המתלונן בדרך לרכב. עוד ציין כי במהלך ההתפרעות הכה המתלונן את השוטרים בחזם, והוא עצמו ספג שלושה אגרופים לחזה.

בהיותם ברכב ישב נאשם 2 משמאלו של המתלונן וס' מימינו. הנאשם נהג ברכב וא' ישבה לצידו. ברכב התנהלה שיחה, אולם המתלונן לא התלונן על אלימות. בהגיעם לבסיס מ"צ המתלונן התפרע מעט. קצין המעצר הביא לו קרח להניח על עינו הפצועה.

הנאשם הביע נכונות לעימות עם המתלונן.

בעדותו בפני בית הדין חזר נאשם 1 על עיקרי גרסתו במצ"ח. הוא מסר כי בעת האירוע שימש בתפקיד בלש כשלושה חודשים בלבד. לדבריו, הכוח הזדהה בפני המתלונן באמצעות תעודות וכן בציון העובדה שהם משטרה צבאית. המתלונן ניסה לברוח מן הצוות בכך שהתרחק כמה מטרים והוא, הנאשם, רץ אחריו. לאחר שהבלשים אחזו בו, הוא החל להתפרע. עוד מסר כי ס' ניסה להשתלט על המתלונן, שהמשיך להעיף ידיים ורגליים והשתולל מאוד. במהלך התפרעותו, הוא פגע בנאשם באמצעות מרפקיו. כאשר לא הצליח להשתלט על המתלונן, הכה אותו ס' כאמור במשך כשתי שניות. הנאשם אישר כי מכות אלה חרגו מכוח סביר, כיוון שאסור להשתמש באגרופים ובעיטות.

לדבריו, טענת המתלונן לפיה הוכה בטרם נפל שקרית.

לאחר שהוכה צעק המתלונן בכאב ואמר שאינו מתנגד יותר. כתוצאה מכך, הפסיק ס' להכות בו, המתלונן נרגע ונאזק באזיקים שנאשם 2 הביא בינתיים למקום. הוא ציין כי בעת שס' הכה במתלונן לא התנהלה שיחה בינו ובין נאשם 1, והוא לא הספיק לעכל את האירוע.

במהלך הנסיעה חזרה לבסיס, הבחין הנאשם כי המתלונן מדמם ליד העין. עם הגיעם לבסיס מ"צ לא דיווח על האלימות באירוע. הוא שאל את ס', מפקד המשימה, האם יש צורך בכתיבת זכ"ד על אודות האירוע, ונענה בשלילה. הוא ציין כי הוכשר להשתמש בכוח סביר לצורך השתלטות כגון: להפיל לרצפה, לקפל ידיים או לדחוף. לדבריו, הוא עצמו נהג כהלכה באירוע.

לדבריו, בראשית חקירתו במצ"ח נמנע מלדווח על האלימות של ס' כיוון שנלחץ וחשש שיהיה בכך כדי להקרין על התנהגותו שלו באירוע ועקב כך לפגוע בהמשך שירותו. לאחר שהחוקר הרגיע אותו וביקש שיפרט את חלקו של כל אחד מהבלשים

באירוע, דיווח על כך. עוד מסר כי סיפר את האמת לאחר שהחוקר הבהיר לו את ההשלכות של עדות שקרית.

נאשם, סמ"ר נ' ס', מסר בעדותו במצ"ח (ת/1) כי בהגיע הבלשים לנהרייה הם הבחינו בשני בחורים, שאחד מהם נחשד להיות העריק אותו הגיעו לעצור. הבלשים, שהיו לבושים אזרחית, ירדו מהרכב ושאלו את המתלונן היכן גר אדם מסוים. לאחר מכן ביקש מהם ס' להציג תעודות מזהות. לשאלת המתלונן, הציג להם נאשם 2 תעודת שוטר צבאי, אולם לא הכריז זאת.

השניים טענו כי אין ברשותם תעודה מזהה, וכאשר נאשם 2 הבחין כי המתלונן שרוי בלחץ ביקש לקבל את ארנקו לבדיקה, למרות שהאחרון טען כי הוא ריק. בחיפוש בארנק מצא דסקית ועליה שמו.

נאשם 2 פנה למסור את הדיסקית לס', ואז פנה המתלונן לברוח. שני הנאשמים חיבקו אותו על מנת למנוע את הבריחה: נאשם 2 מקדימה בפלג הגוף התחתון ונאשם 2 מאחור באזור החזה. בעקבות התפרעות המתלונן, נפלו השלושה לרצפה, כשנאשם 1 בגבו אליה, עליו המתלונן ומעליהם נאשם 2.

שניות ספורות לאחר מכן נאשם 2 קרא לס' להחזיק את המתלונן ופנה לרכב להביא אזיקים. כשחזר, אזק אותו ס' מאחורי הגב. בעת האזיקה שכב המתלונן כשפניו אל הרצפה ולאור התפרעותו לא ניתן היה לאזק אותו מלפנים. האירוע כולו ארך 5-7 דקות.

בשלב זה נלקח המתלונן לרכב והושב מאחור, כשנאשם 2 לשמאלו וס' לימינו. במהלך הנסיעה שאל אותו נאשם 2 האם כואב לו משהו והוא השיב בשלילה. מספר דקות לאחר מכן, המתלונן ביקש מנאשם 2 להביא לו את ארנקו ומסר את תעודת הזהות שלו, שהייתה בו.

בעת הגעתם לבסיס מ"צ, סיפרו על האירוע למב"ס ולרס"ר, והונחו שלא לזכר אותו. לאחר שהוצגה לו עדותו של המתלונן, טען נאשם 2 כי היא שקרית. הוא הביע נכונות לעימות עם המתלונן.

בעדותו בפני בית הדין חזר נאשם 2 על עיקרי הדברים. הוא מסר כי בעת שירותו כבלש לא היה מעורב באירועים חריגים. הוא הוסיף כי בעת שפנו למתלונן וחברו שאלו אותם לשמם, והמתלונן מסר שם בדוי. עוד מסר כי המתלונן ניסה לברוח בכך שצעד מספר צעדים לאחור והסתובב. טרם הנפילה איש לא נגע בו.

לדבריו, לא ראה כל אלימות כלפי המתלונן באירוע, ונודע לו על טענה כזו רק בחקירתו ביחק"פ. הוא נימק את העובדה שלא הבחין בדימום מעינו של המתלונן בחשיכה ששררה ברכב.

עדוּתו של רב"ט ק' א' הוגשה בהסכמת הצדדים מטעם ההגנה (3/ס).

העדה מסרה כי במהלך האירוע נשארה ברכב הצבאי בהוראת אחראי הצוות, כנראה כיוון שהייתה לבושה במדים ועל מנת שהצוות לא יחשף. לפיכך, לא ראתה את האירוע עד ששמעה את הבלשים צועקים: "תביאו את האזיקים". בשלב זה, הסתכלה וראתה ממקום שבתה כי הבלשים מנסים לאזוק את העריק, שניסה להתנגד למעצר. לדבריה, לאור תנאי החשיכה לא ראתה כיצד התנגד בדיוק. ככל שראתה, נאשם 2 עמד בצד והיה מעורב פחות באירוע. הוא העביר את האזיקים לכוח. האירוע היה מבחינתה תקין.

לאחר שהובא לרכב, הבחינה כי לעריק חבלה מתחת לעין. המקום היה נפוח מעט ללא דימום. העריק לא דיבר במהלך הנסיעה והבלשים לא שוחחו עימו.

דיון והכרעה:

לאחר שנפרסה בפנינו מסכת הראיות, לא השתכנענו מעל ספק סביר באשמתם של הנאשמים ומשכך ראינו לנכון לזכותם.

עניין לנו באירוע השתלטות בלשי מ"צ על המתלונן שהיה באותה עת עריק מצה"ל וזאת לצורך מעצרו. ההשתלטות כללה שימוש בכוח, אשר ככל שלא חרג מן הנדרש והסביר לביצוע המעצר, אינו מהווה עבירה פלילית.

אין חולק כי מדובר היה בסיטואציה מלחיצה וסוערת. האירוע, שהתגלגל תוך פרק זמן קצר וכלל שימוש בכוח, היה מסעיר מבחינת כל המעורבים בו. המתלונן שמבחינתו הייתה ההתקלות בשוטרים הצבאיים מפתיעה, והבלשים שחששם התעורר נוכח מה שנחזה על ידם כניסיונות התחמקות ובריחה של המתלונן. בנסיבות אלה, מצאנו כי היכולת של כל המעורבים לשחזר במפורט מה נעשה, על ידי מי ובאיזה שלב של האירוע, הייתה מוגבלת, ואין זה מן הנמנע כי נפלו אי דיוקים בתיאור הדברים.

השתכנענו מן הראיות כי התנהגותו של המתלונן באירוע הצדיקה השתלטות תוך הפעלת כוח על ידי הבלשים.

העובדה, כי המתלונן ניסה לברוח מן המעצר והתנגד לו עולה מעדות הנאשמים. שני הנאשמים תיארו ניסיון בריחה של המתלונן, אליו הגיבו באחיזתו. שניהם מסרו כי בעקבות השתוללותו נפלו שלושתם אל הרצפה, ונאשם 1 הוסיף ותיאר כי בהיותו שם הוא השתולל מאוד ואף פגע בו באמצעות מרפקיו.

תיאור זה זוכה לתמיכה של ממש בעדותה של רב"ט ק', שישבה ברכב השיטור וצפתה באירוע משלב מסוים ואילך. מעדות זו, שהוגשה בהסכמה, עולה כי העריק ניסה להתנגד למעצר. וכך מסרה העדה בס' 3: "ראיתי שהבלשים מנסים לאזוק את העריק שניסה להתנגד להיעצר..." (עמ' 2 ש. 2).

בנוסף, יש לו תמיכה מסוימת בעדות המתלונן עצמו, לפיה כאשר אחז בו אחד הבלשים, הוא צעד מספר צעדים לאחור, לדבריו באופן אינסטינקטיבי. אשר למידת הכוח שהופעלה באירוע ועל-ידי מי מן הנוכחים, שמענו גרסאות סותרות של המתלונן ושל הנאשמים.

המתלונן תיאר אירוע במהלכו ספג מכות משלושת הבלשים בעודו עומד עד שהופל על ידם על הרצפה בגבו אליה. בהיותו שוכב כך הוטחו בו שתי בעיטות נוספות ולאחר מכן נהפך על בטנו וידיו נאזקו. בעת שהובל אל הרכב המשטרתי, אחד הבלשים חבט בצלעותיו באגרופיו ואולי בעט בו מאחור. בחקירתו הנגדית אישר כי יתכן ששניים מן הבלשים היכו אותו ולא שלושתם.

הנאשמים מאידך תיארו אירוע שאינו חורג מהפעלת כוח סביר מצדם, ואלימות, שכללה אגרופים לפנים ולחזה, מצד מפקד המשימה בלבד.

בהכרעה בין הגרסאות לא יכולנו להקנות לעדות המתלונן משקל מלא, באופן שמאפשר לבסס עליה הכרעה במשפט הפלילי. לפי שמצאנו בעדותו של המתלונן ובאופן ניהול החקירה קשיים מסוימים, עליהם נעמוד, ראינו, לזכות את הנאשמים מן המיוחס להם מחמת הספק.

ראשית, ובכך פתחנו, היכולת של כלל המעורבים, ובכלל זה המתלונן, להפריד את האירוע הקצר והמסעיר לחלקים ולתאר באופן מדויק מה התרחש בכל אחד מהם ועל ידי מי – הייתה מוגבלת לאור טיבו של האירוע. כך הוא במיוחד ביחס למתלונן שהיה נתון בסערת רגשות של אירוע מפתיע במהלכו ננקטו פעולות על ידי גורמי אכיפת חוק למעצרו.

לאלו יש להוסיף את העובדה כי אחד מחושי המרכזיים של המתלונן – הוא חוש הראיה- היה מנוטרל במרבית האירוע, לאור העובדה שעצם את עינו. יכולתו להבחין בשאלה כמה אנשים מפעילים כוח כנגדו וזהותם הייתה מוגבלת איפוא לתחושות בלבד, ולמסקנות שהסיק מן העובדה כי בראשית האירוע ובסיומו הבחין בשלושה בלשים ניצבים לידו. ההסתמכות על תחושה בלבד, ללא מראה עיניים, מטבע הדברים שהיא עלולה להוביל למסקנות שאינן מדויקות. לראיה העובדה כי המתלונן עמד בתוקף על טענתו ששלושה נקטו כלפיו אלימות, ואילו בהמשך היה נכון לאשר כי יתכן ששניים בלבד היו מעורבים במעשה.

לא זו אף זו, בעניינים מסוימים מצאנו בעדות המתלונן סימנים להגזמה ומגמתיות בתיאור האירוע, סימנים שהקשו עלינו לתת בה אמון מלא ככל שהדברים אמורים בעוצמת הכוח שהופעל כנגדו, הסיבה להפעלתו, מספר הבלשים שהיו מעורבים בכך, משך האירוע וכיוב'.
 10

כך, למשל, התרשמנו כי המתלונן ביקש לצייר עצמו כקורבן פסיבי של ההתרחשות בעוד שבפועל לא כך היה.

סימנים לאי שיתוף פעולה מצד המתלונן וניסיון להתחמקות מן המעצר נמצאו בהתנהגותו כבר במפגש הראשוני עם השוטרים, עת הזדהה בפניהם בשם בדוי וטען בפניהם כי אין ברשותו תעודה מזהה. רק בשלב מאוחר יותר, לאחר שהועלה לרכב המשטרה וכשהסתבר לו כי העדר תעודה יחייב הגעה לתחנת משטרת ישראל נהרייה, נזכר כי כזו מצויה בכליו.

גם טענתו כי לא התנגד כלל במהלך האירוע, למעט מספר צעדים לאחר שבוצעו אינסטינקטיבית לאור האחיזה הפתאומית בידו, נסתרה בעדותה של רב"ט ק', שכאמור הוגשה על ידי ההגנה בהסכמת התביעה ויש לראות את האמור בה כבלתי שנוי במחלוקת.

התביעה ביקשה לשכנע אותנו, כי העובדה שהדיווח על האלימות ניתן אגב מסירת אימרה במ"צ על ידי המתלונן, שלא ביקש להתלונן על האירוע, מחזקת את מהימנותו משהיא מעידה על העדר אינטרס לפגוע בנאשמים.

ספק אם זו המסקנה היחידה הנובעת מן האופן בו השתלשלו הדברים. הימנעותו של הנאשם מהגשת תלונה, חרף הפגיעה הקשה שספג לדבריו, מעלה סמני שאלה מסוימים בדבר חומרת הפגיעה ואמינות הדיווח, בייחוד שהנאשם הבהיר כי לא צפה שהאירוע יגיע לדיון בפני בית דין ולא ביקש לפגוע באיש. גם העובדה כי הנאשם נמנע מלהתייבב באופן חוזר לדיוני בית הדין, ומסר עדותו בפנינו אך לאחר שהוצא נגדו זימון מ"צ, מעוררת אי נוחות בהקשר זה. היינו מצפים ממי שנפגע באורח חמור כל כך על ידי בלשי מ"צ על לא עוול בכפו, לתבוע את עלבונו ולזעוק את זעקת הפגיעה בו. חוסר התלהבותו לעשות כן, הגם שהיא עשויה להתיישב עם רצונו להמשיך בחייו, מתיישבת גם עם מסקנה מחמיאה פחות, ומשכך וודאי שאינה מחזקת את תלונתו.

למרבה הצער, קשיים אלה, שחלקם טבוע בטיבו של האירוע, לא זכו לליבון הולם במסגרת חקירת מצ"ח, שהתנהלה סמוך לאחר האירוע.

עיון בעדותו של המתלונן במצ"ח מעלה כי הוא הרבה להתייחס במסגרתה אל הבלשים כגוף אחד, מבלי להפריד ביניהם ומבלי לייחד את הדיבור ביחס לכל אחד מהם והתנהגותו באירוע.

עובדה זו עשויה להיות מובנת לאור טיבו המפתיע והמסעיר של האירוע מבחינת המתלונן, אלא שבעדותו בפנינו התברר כי המתלונן מסוגל לייחס פעולות אלימות מסוימות לרב"ט ס' דווקא, הגם שלא ציין זאת בעדותו במצ"ח.

אפשר כי לו היה הנושא נחקר ביתר קפדנות סמוך למועד האירוע, לרבות בדרך של הצגת תמונות של הבלשים בפני הנחקר, ניתן היה לשפוך אור על חלקם של כל אחד מן המעורבים באירוע כבר אז.

אלא שחוקרי מצ"ח, מסיבה זו או אחרת, הסתפקו בתשובתו של המתלונן, לפיה אינו יכול לציין מה עשה בדיוק כל אחד מן הבלשים, וכיום, בחלוף כשנתיים מאז האירוע – לא ניתן היה עוד לדלות מזיכרונו של המתלונן גם את חלקי האירוע בהם היו עיניו פקוחות. לעניין זה נציין כי המתלונן לא זכר מי הבלש שאחז בידו, מי הנחית עליו את המכה הראשונה, או מי היכה בו בדרכו לרכב המשטרה.

נזק נוסף נגרם להגנה בגין הימנעות החוקרים מהצגת גרסאות הבלשים בפני המתלונן ומביצוע עימות בין המתלונן ובין הבלשים, עימות לעריכתו הסכימו הנאשמים. הגם שחוקר מצ"ח אישר כי אפשר שהיה בעימות כדי לסייע לזיהוי תפקידו של כל אחד מן המעורבים באירוע, נמנעו גורמי החקירה מעריכתו מתוך אמונה כי די בחומר שבידם לצורך ביסוס האשמה. אלא, שחוקרי מצ"ח סברו כי רק הבלש ס' השתמש באלימות במהלך האירוע, כך על פי עדות החוקר, וממילא שלא העריכו כלל את חשיבותו של העימות ביחס לנאשמים שבפנינו.

על חשיבותו של העימות ככלי חקירתי והעובדה כי הימנעות מעריכתו פועלת לחובת התביעה במקרים המתאימים, ראה והשווה ערעור (מחוזי) 145/04 **התצ"ר נ' סמל בקר**, והפסיקה המצוטטת שם.

מצאנו איפוא, כי צודקת ההגנה בטענה כי חקירה רשלנית ביחס לחלקם של הנאשמים באירוע הובילה לנזק ראייתי להגנה, שאינו ניתן עוד לתיקון כיום, נוכח הזמן הארוך שחלף מאז האירוע.

לצערנו, אף בפנינו לא הגיע האירוע לכדי בירור עובדתי מלא, לאור ויתור התביעה על עדותו של טור' פי א', חברו של המתלונן, שהיה עד לאירוע ונמנה מלכתחילה ברשימת עדי התביעה.

אמנם, התביעה ביקשה זימונו של העד, אולם משסירב להתייצב בטיעון כי הוא מתגורר באילת, נמנעה מלבקש לאכוף את התייצבותו בפני בית הדין. כידוע אי הבאת עד רלבנטי מעוררת, מטבע הדברים, את החשד כי הצד שנמנע מכך חושש מעדותו ומחשיפתו לחקירה נגדית. חזקה על התביעה כי אם נמנעה ממאמץ להבאת הראיה, כי ידעה שאם תובא היא עלולה לפעול לחובתה (ראה והשווה ע"פ 2014/94 **סאלח**, פ"ד נ (2) 624). במסקנה זו תומכת העובדה כי ההגנה ביקשה לזמן את העד לעדות מטעמה.

סופם של דברים שמחמת הספק אנו מאמצים את גרסת הנאשמים ביחס לאירוע, לפיה התמצתה התנהגותם בהפעלת כוח סביר לשם השתלטות על המתלונן. יצוין כי

לגרסה זו מצאנו הד מסוים בעדות המתלונן עצמו בשאלה האם "הבעיה העיקרית" שלו הייתה עם ס', וכך השיב: "האמת כל התהליך אבל.. מי שעבר את הגבול זה רק הוא. עבר את הגבול בלנשוך חייל" (עמ' 19 ש. 28-29).

למותר לציין כי בהעדר תכנון מוקדם, ולאור משכם, לא ניתן לזקוף לחובת מי מן הנאשמים את מעשיו של מפקד המשימה, שהיו מפתיעים, קצרים במשכם, ולנאשמים לא היה יכולת להפסיקם. כפי שמסר נאשם 1, שהיה עד להם, בטרם היה בידו שהות לעכלם, כבר חדל מהם הבלש (ראה והשווה דנ"פ 1294/96 **משולם**, ע"פ 2247/10 ימיני).

הנאשמים מזוכים, איפוא, מחמת הספק מן המיוחס להם בכתב האישום.

ניתנה היום, 5 ביולי 2016, בפומבי.

זכות ערעור כחוק.

נשיאה

העתק	נכון	מהמקור
רס"ן	רחלי	עמוס
ק'	בית	הדין

נערך על ידי ע.ס.
בתאריך 02/08/2016
חתימת המגיה: